



SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 29. janvārī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jānis Neimanis un Jautrīte Briede,

kolēģijas sēdē izskatījusi [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 5/2025),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Administratīvās atbildības likuma 228. panta pirmo daļu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2024. gada 31. decembrim) un Paziņošanas likuma 3. panta piektās daļas pirmo teikumu, ciktāl tajā nav paredzēta kārtība, kādā iestādei ir jāpierāda dokumenta paziņošanas fakts, (turpmāk arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 90. pantam un 92. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no [datums];

1.2. sniegt tiesību normu interpretāciju par tiesas pienākumu pierādīt dokumenta paziņošanas faktu;

1.3. ieteikt tiesību aktu grozījumus, lai nodrošinātu skaidru un vienveidīgu tiesību normu piemērošanu par sprieduma paziņošanas un pārsūdzēšanas kārtību.

2. Administratīvās atbildības likuma 228. panta pirmā daļa noteica, ka diena, kad spriedums pieejams tiesas kancelejā, ir uzskatāma par sprieduma paziņošanas dienu.

Saskaņā ar Paziņošanas likuma 3. panta piektās daļas pirmo teikumu, ja rodas domstarpības par dokumenta paziņošanu, iestādei ir pienākums pierādīt dokumenta paziņošanas faktu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija vērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš sniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes 85. pantu Satversmes tiesa savas kompetences ietvaros izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei, kā arī citas ar likumu tās kompetencē nodotās lietas. Satversmes tiesas likuma 16. pantā ir izsmēļoši uzskaitītas Satversmes tiesā izskatāmās lietas.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta likumu normu atbilstība Satversmei. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. apakšpunktā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

Savukārt Satversmes tiesai nav ar likumu piešķirta kompetence sniegt interpretāciju par tiesību jautājumiem un ieteikt likumdevējam veikt likumu grozījumus. Tādējādi šā lēmuma 1.2. un 1.3. apakšpunktā norādītie prasījumi nav piekritīgi Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto

pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Pieteikuma iesniedzējs apstrīd divu likumu normu atbilstību Satversmei.

Vairāku aktu apstrīdēšana vienā pieteikumā pieļaujama Satversmes tiesas likuma 18. panta otrajā daļā noteiktajos gadījumos. Tomēr Satversmes tiesa ir secinājusi, ka, ņemot vērā procesa ekonomijas principu, atsevišķos gadījumos vairāku normatīvo aktu normu apstrīdēšana vienā pieteikumā ir pieļaujama arī tad, ja apstrīdētās normas ir savstarpēji cieši saistītas un to izskatīšana vienas lietas ietvaros veicinās lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu (*piemēram, Satversmes tiesas 2. kolēģijas 2021. gada 8. maija lēmuma par lietas Nr. 2021-19-01 ierosināšanu 5. punkts*).

No pieteikuma ir gūstams apstiprinājums tam, ka apstrīdētās normas ir savstarpēji cieši saistītas un to satversmības izvērtēšana vienas lietas ietvaros veicinātu lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta otrās daļas prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt no Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkta izriet prasība pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

7.1. Ar Kurzemes rajona tiesas [datums] spriedumu atstāti negrozīti Valsts policijas lēmumi par administratīvā soda piemērošanu Pieteikuma iesniedzējam. Spriedums bija pieejams Kurzemes rajona tiesas kancelejā [datums]. Pieteikuma iesniedzējs [datums] lūdza spriedumu viņam nosūtīt uz elektroniskā pasta adresi, un tajā pašā dienā spriedums tika elektroniski nosūtīts. Pieteikuma iesniedzējs spriedumu pārsūdzēja apelācijas kārtībā. Ar Kurzemes apgabaltiesas tiesneša [datums] lēmumu apelācijas sūdzība atstāta bez virzības trūkumu novēršanai – lūguma par procesuālā termiņa atjaunošanu un paskaidrojumu vai pierādījumu, kas apliecina termiņa nokavējuma iemeslus, iesniegšanai. Lēmumā konstatēts, ka Pieteikuma iesniedzējs ir nokavējis apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņu, un norādīts, ka šajā lietā uz pārsūdzības termiņu nav attiecināmi Paziņošanas likuma noteikumi par dokumentu paziņošanu, bet ir piemērojams Administratīvās atbildības likuma 228. pants. Ar Kurzemes apgabaltiesas tiesneša [datums] lēmumu Pieteikuma iesniedzēja apelācijas sūdzība atzīta par neiesniegtu, jo viņš nav norādījis pamatodus iemeslus sprieduma pārsūdzības termiņa nokavējumam.

7.2. Pieteikuma iesniedzējs vispārīgi norāda, ka ar apstrīdētajām normām ir aizskartas viņam Satversmes 90. pantā ietvertās tiesības zināt savas tiesības un 92. pantā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu, jo neesot tikusi nodrošināta skaidra sprieduma paziņošanas kārtība. Pieteikumā arī norādīts, ka nepareiza sprieduma pārsūdzēšanas termiņa skaitīšana un paziņošanas kārtība liedz pārsūdzēt apelācijas kārtībā spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā. Tāpat viņam esot liegtas tiesības izskatīt ar iestādi radušos strīdu par dokumenta paziņošanu. Tomēr pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, kādā veidā tieši apstrīdētās normas aizskar Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 90. pantā un 92. panta pirmajā teikumā ietvertās pamattiesības.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka Pieteikuma iesniedzējs nepiekrīt tam, no kura brīža uzskatāms par paziņotu spriedums administratīvā pārkāpuma lietā, ja tas nosūtīts, izmantojot elektronisko pastu, un attiecīgi no kura brīža šādā gadījumā skaitāms sprieduma pārsūdzības termiņš. Proti, viņa ieskatā, atbilstoši Paziņošanas likuma 9. panta otrajai daļai spriedums būtu uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas ar

elektroniskā pasta starpniecību, bet nevis tajā dienā, kad tas ir pieejams tiesas kancelejā. Tādējādi apelācijas instances tiesa neesot pareizi ņēmusi vērā sprieduma paziņošanas dienu un nepareizi aprēķinājusi apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņu. Tomēr tas nevar būt par pamatu lietas ierosināšanai Satversmes tiesā, jo Satversmes tiesas kompetencē nav izlemt to, kā interpretējamās un katrā konkrētā gadījumā pareizi piemērojamas tiesību normas (*sal.: Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punkts*).

Pieteikuma iesniedzējs lūdza tiesai spriedumu nosūtīt elektroniski pēc tam, kad tas bija pieejams tiesas kancelejā un saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 228. panta pirmo daļu bija uzskatāms par paziņotu. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis to, kā konkrētajā gadījumā tieši Administratīvās atbildības likuma 228. panta pirmā daļa radījusi viņa pamattiesību aizskārumu. Turklāt, ņemot vērā, ka Pieteikuma iesniedzējam sprieduma pieejamības datums bija zināms un viņš pēc sava lūguma to saņēma uz elektroniskā pasta adresi, pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, kā tas ir liedzis viņam sagatavot apelācijas sūdzību likumā noteiktajā termiņā.

Savukārt par sprieduma elektroniskās paziņošanas faktu Kurzemes apgabaltiesas tiesneša [datums] lēmumā ir konstatēts, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdza spriedumu elektroniski nosūtīt [datums] un tajā pašā dienā spriedums ticis nosūtīts. Līdz ar to pieteikumā nav pamatots, kā viņa pamattiesības aizskar tas, ka Paziņošanas likuma 3. panta piektās daļas pirmajā teikumā nav noteikta kārtība, kādā iestādei jāpierāda dokumenta paziņošanas fakts.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 90. pantam un 92. panta pirmajam teikumam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. un 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 5/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina